

PUTOVANJE U UNUTRAŠNOST SOBE

[odlomak]

TREĆI ČIN SCENA 1

KOŽA: Snažan sam, osećam se sjajno. Bože, na kakvom sam putovanju bio. Putovanju po sopstvenoj sobi. Obišao sam svoje imanje. Kupao sam se u kadi, uz pratnju lastavičjeg kreštanja. Bilo je tako lepo... Očajnički se hvatam za razne pokrete, gestove, kojih se još sećam. Na primer, taj gest... Mora da sam ga negde video... Taj glupi osećaj. Voleo bih da su moji gestovi originalni. Kada bih bolje pamtio sve to, što je bilo... Mogao bih da razlikujem sopstvene, originalne gestove, od tuđih... Sve sam zaboravio. Isuse, šta misliš, da li još negde postoji kakav unutrašnji prostor? Judo! Ja govorim!

JUDA: Tu sam, gospodine.

KOŽA: Uvek kasniš, kada ja govorim.

JUDA: Oprostite, gospodine.

KOŽA: Znaš li kako to izgleda idiotski, kad govorim samom sebi? Neko bi mogao da pomisli kako sam ludak.

JUDA: Sačuvaj, Bože...

KOŽA: Na sreću, sećam se celog problema o kom sam govorio. Izneću ga još jednom, kako ne bi bilo sumnje, da sam to govorio tebi. Jesi li razumeo?

JUDA: Da, gospodine.

KOŽA: Snažan sam, osećam se sjajno. Bože, na kakvom sam putovanju bio. Putovanju po sopstvenoj sobi. Obišao sam svoje imanje. Kupao sam se u kadi, uz pratnju lastavičjeg kreštanja. Bilo je tako lepo... Očajnički se hvatam za razne pokrete, gestove, kojih se još sećam. Na primer, taj gest... Mora da sam ga negde video... Taj glupi osećaj. Voleo bih da su moji gestovi originalni. Kada bih bolje pamtio sve to, što je bilo... Mogao bih da razlikujem sopstvene, originalne gestove, od tuđih... Sve sam zaboravio. Isuse, šta misliš, da li još negde postoji kakav unutrašnji prostor? Gde čitaju novine, gledaju televiziju? Bilo bi to strašno. Morao bih da ih uništim. Ubijem, podvrgnem torturi.

JUDA: Cela unutrašnjost je uništena, gospodine.

KOŽA: Zar cela?

JUDA: Ostale su neke ruine.

KOŽA: A, vidiš. Ja, Judo, želim samo dobro. Želim, zaista, samo dobro. Zar ideal ljudskog napretka nije bilo uvek ukrašavanje unutrašnjeg prostora?

JUDA: Tako je, gospodine.

KOŽA: Da, naravno. I ja, Koža, i ja sam čovek, koji sam to uradio, lično. U svojoj sobi. U svojoj zagušljivoj sobi, prepunoj bubašvaba. Mora mi se to priznati, zar ne?

JUDA: U pravu ste, gospodine.

KOŽA: A sada, sada ćemo da krenemo u osvajanje. Na ruinama spoljašnjeg prostora, izgrađićemo gigantsku unutrašnjost. Oh, vidim, vidim... moja velika soba... Judo! Pa dodaj mi nekakvu krunu, bilo šta... Hoće da se osećam tako nekako, veliko... Hoću da govorim...

JUDA: Nema krune.

KOŽA: Bože, pa napravi nešto od zlata, od bilo čega... Brzo, brže... hoću da govorim... Odmah ću, tim svojim govorom, na sred moje sobe, izazvati nešto što će jako smrdeti. Pronađi mi nešto, idiote...

JUDA: Šerpa, a može li šerpa. Može li... Simbolična kruna... Sobna...

KOŽA: Dobro. Može da bude šerpa. Super. Simbolično. Pažnja... predosećam, kako mi govor stiže do grla... Pažnja... čuješ li?

JUDA: O da, da.

KOŽA: Izgrađićemo sve iznova! Iznova. Grad ćemo obnoviti, Varšavu ćemo obnoviti, sa metroom i noćima. Ali obnovićemo je prema unutrašnjem prostoru. Unutrašnjem...

JUDA: Gospodine, pa vi plaćete?

KOŽA: Oh, gde su oni lepi dani, kada smo se zezali po unutrašnjosti? Gde su ti dani, pitam se? Uistinu, kažem vam, danas nema više te unutrašnjosti, postoji samo čista unutrašnjost. Bože moj, mislio sam, biće interesantno...

JUDA: Ipak, gospodine...

KOŽA: Tih, Judo.

JUDA: Judo?

KOŽA: Dao sam ti ime Juda, zar nisi znao? Moram ti priznati da sam zaveden unutrašnjosti.

Otkad sam uništio sve to, što je bilo... što je bilo... Bilo... Moj Bože... Tamo je bila neka zemlja... Ne znam kako se zvala ta zemlja?

JUDA: Poljska, Vaša visosti.

KOŽA: Poljska, Poljska, pa da... Bila je to zemlja... sočna, mesnata, živa, promašena, prepuna spoljašnjosti... Prepuna različitih spoljašnjih stvari. Znaš li, kad sada o tome razmišljam, sećam se koliko sam sve to voleo. Da, voleo... kroz šetnje, sve te spoljašnje stvari. Ali, očigledno je da sam to morao uništiti, zbog viših ciljeva. Kao Neron. Ja sam kralj unutrašnjosti, mada volim spoljašnjost. Volim... O, moj Bože...

JUDA: Sačuvali su se neke uspomene. Uspomene na spoljašnjost.

KOŽA: Uspomene?

JUDA: Ovo je istinska kaljuga.

KOŽA: Kaljuga... Moj Bože... čemu je ona služila?

JUDA: Kaljuga je služila za... za valjanje u njoj!

KOŽA: Valjati se u kaljuzi! Bože moj!

JUDA: A ovo... ovo je autobuska karta... Poništena! Autobuska karta. Za putovanje.

KOŽA: Odakle ti?

JUDA: Pronašao sam je u đubrištu. Sobnom đubrištu.

KOŽA: U kuhinji? Sećam se, sećam... Ah, ti dani... Autobusi, tramvaji, metro... mada nisam voleo metro... Nekako se sporo putovalo. Čuješ li? Sporo se vozilo! Kako je to smešno, zar ne?

JUDA: Tako je, gospodine.

KOŽA: Imao sam tamo, nekad, devojkicu... Jako sam je voleo... Unutrašnjost je bezuslovno prereklamirana. Želim spoljašnjost! Dajte mi spoljašnjost!

SCENA 2

ELKA: Kožo...

KOŽA: Moj Bože, šta je to?

JUDA: Iznenadenje... Nju sam, takođe, pronašao na đubrištu.

KOŽA: A ja sam pomislio, da više nikad... Ela, ljubavi...

ELKA: Kožo... Bila sam tako okrutna prema tebi...

KOŽA: Oh, ne pominji mi te odvratne dane. Sada sam kralj sobe. Mogu sve.

ELKA: Kralj?

KOŽA: Kralj, kralj. Sećaš li se, uvek si mi govorila kako bi volela da si žena nekakvog kralja... Hoćeš li da budeš moja žena? Postaćeš kraljica sobe?

ELKA: Kožo, uistinu?

KOŽA: Judo, sačini joj nekakvu krunu, nešto tako... (*odlazi JUDA*) Divno, divno, što si tu sa mnom... A ipak, Elka, nekako si mi drukčija... znaš li, drukčija si, nekako...

ELKA: Drukčija? Kožo, možda ti se više ne dopadam...

KOŽA: Nekako si musava po licu... To je od zidova. Mora da si se oslonila o zidove. Ali, nije to ništa, ništa.

(*Ulazi JUDA sa šerpom.*)

KOŽA: Stavi joj krunu. Tako, lepo. Kraljica. Upravo sam o tome maštao. Ti i ja u sobi. U našoj sobi.

(*Ulazi ZLATNI.*)

ZLATNI: Kožo, Kožo, dođi, poigrajmo se u pesku!

KOŽA: Ko je taj?

JUDA: Neko, njega sam takođe pronašao na đubrištu.

KOŽA: Podseća me na nekoga...

ZLATNI: Kožo! Kožo! Pođi sa mnom u dvorište u pesak!

KOŽA: Ponaša se nekako infantilno... Očigledno je to moj prijatelj, najbolji prijatelj!

ZLATNI: Kožo, izađi napolje, poigrajmo se!

KOŽA: Ne mogu, Zlačane, sada sam kralj. Ne bi mi to pristajalo, zbog protokola, razumeš li.

ZLATNI: Zar je moguće, Kožo! Koža je kralj! Daj da te zagrlim!

KOŽA: Judo, uzmi ga... On me dodiruje... Ne volim, kad me neko dodiruje u mojoj sobi... Vodi ih, vodi ih od mene, umoran sam...

ZLATNI: Ali, šta ti je, Kožo... Zar nisi ti moj drugar, najbolji friend...

ELKA: Kožo, da li me još uvek voliš? Zar nisam postala kraljica, tvoja kraljica...

(*JUDA odvodi ELKU i ZLATNOG.*)

KOŽA: Moj Bože, kako sam ja genijalan... Kako sam sâm i genijalan. Šteta, što nema ovde nikoga, da primeti koliko sam genijalan.

SCENA 3

KOŽA: Ko je to, opet?

OTACMAJKA: Sine naš, voljeni, upravo smo se vratili iz Rima, gde smo išli da se molimo za tebe, i, zamisli, sam Papa je poželeo da te poseti u tvojoj sobi. Papa lično. Papa je došao!

KOŽA: Kakve su to besmislice?

SPOLJAŠNJI: Mir s tobom, sine.

KOŽA: Spoljašnji? Šta je vama, poludeli ste?

SPOLJAŠNJI: Eto, gospodine, napravio sam karijeru u Svetoj crkvi. I postao sam Papa.

KOŽA: Papa? Imamo mi Papu.

SPOLJAŠNJI: Da, ali ja sam šizmatik. Dopustio sam abortuse i prezervative. Imam ih tu nekoliko, sa grbom Vatikana. Vole me. Hoćeš li? Dobri kondomi, posvećeni...

KOŽA: Gospodine Spoljašnji, to je odvratno... Vaš konformizam je došao do dna.

SPOLJAŠNJI: Pre do vrhunca... I, onda? Zar to nije divno? Drugi Papa Poljak...

OTACMAJKA: Veličanstveno, sinko, veličanstveno. Njegova Svetost moli se za tebe, zaista?

SPOLJAŠNJI: Tako je, tako. Pa, šta ćemo, žurim.

KOŽA: Čudno... mislio sam da je cela spoljašnjost uništena, da sam sâm, a onda, odjednom...

Te spoljašnje stvari dopiru do mene nekako iskrivljene, odvratne...

SPOLJAŠNJI: E, o čemu vi to, gospodine Kožo. Spoljašnjost postoji. Štaviše, preporuča se.

KOŽA: Znači li to da sam bio neuspešan?

SPOLJAŠNJI: Treba da znate, spoljašnjost se ne da potisnuti do kraja, ne da se. Ali, imam ovde još nekoliko hodočasnika koji se mogu odguruti.

[...]

(*Izabrao i s poljskog preveo Zoran Đerić*)